

دیدگاه

شماره: ۷۳۲

تاریخ: ۱۳۹۴/۰۸/۰۴

موضوع: اولویت‌بندی سرمایه‌گذاری در معادن کشور

توضیح اجمالی:

وجه غالب اهمیت بخش استخراج (معدن)، عرضه مواد خام معدنی برای صنایع پائین‌دستی خود (صناعات معدنی) در اقتصاد ملی است. با توجه به سیاست اقتصاد مقاومتی، جلوگیری از خامفروشی و خلق ارزش افزوده بیشتر در مواد معدنی، یکی از ابزارهای صیانت از مواد طبیعی و همراستائی با سیاستهای اقتصاد مقاومتی است. اولویت‌بندی فعالیتهای استخراجی کشور، می‌تواند بر اساس اولویت‌های صنایع معدنی کشور صورت گیرد؛ بدین معنی که آن دسته از فعالیتهای استخراجی که مواد خام صنایع معدنی اولویت‌دار کشور را تأمین می‌کنند، خود نیز در اولویت می‌باشد.

کشور ایران، دارای منابع معدنی وافری است و این امر یکی از دلایل مزیت رقابتی موجود صنایع معدنی کشور یا امکان خلق مزیت در آنها می‌باشد؛ به علاوه، اول، سایر مؤلفه‌های خلق مزیت در کشور (نظیر انرژی‌بری) و دوم، درجه اهمیت صنایع معدنی برای سایر صنایع و فعالیتهای اقتصاد ملی (پیوندهای پسین و پیشنهادی) را می‌باید در نظر گرفت. علاوه بر این دو موضوع، برای غلبه بر محدودیت تقاضا (ضمن اینکه رشد اقتصادی ایران در حال حاضر پائین است) و استفاده از بازدهی نسبت به مقیاس، می‌باید مقوله صادرات و دسترسی به بازارهای خارجی را برای اولویت‌بندی صنایع معدنی در نظر گرفت که این خود، شامل عملکرد تاریخی صنایع معدنی در صادرات محصولات صنعتی و آینده جهانی پیش روی این صنایع است.

نکات کلیدی:

با در نظر گرفتن شاخصهای مزیت رقابتی، نقشی که صنایع معدنی در ادامه حیات صنایع کشور دارند و نیز عملکرد تاریخی و آینده پیش روی این دسته از صنایع در زمینه صادرات و بازارهای خارجی، صنایع معدنی که مربوط به فلزات اساسی غیر آهنی، ساخت مصالح سیمان، گچ و نیز ساخت محصولات از این مصالح، تولید کالاهای سفالی و سرامیکی غیر نسوز ساختمانی باشد، در اولویت قرار دارند. همچنین گرچه تولید آهن و فولاد با توجه به نقش ضعیف کشور در صادرات این محصولات در اولویت قرار ندارد، اما تولید محصولات فلزی ساختمانی هم دارای تقاضای جهانی رو به رشدی است و هم اینکه عملکرد صادراتی ایران در صحنه جهانی نسبت به خود محصولات اساسی فولاد و آهن بهتر بوده است؛ با این حال، محصولات فلزی ساختمانی نیازمند محصولات صنعت ساخت فلزات اساسی آهن و فولاد است و لذا به این صنعت نیز باید توجه کرد.

با توجه به اولویت صنایع معدنی مذکور، فعالیتهای استخراجی بر حسب طبقه‌بندی بین‌المللی صنایع (ویرایش چهارم و در سطح چهار رقمی) به این شرح پیشنهاد می‌گردد: "استخراج سنگ مس"، "استخراج سوب و روی"، "استخراج بوکسیت"، "استخراج شن و ماسه"، "استخراج سنگ آهک"، "استخراج سنگ گچ"، استخراج سنگ لاسه، "استخراج سنگ‌های تزیینی"، "استخراج سنگ آهن" و "استخراج زغال سنگ". زغال سنگ نیز به واسطه اهمیت آن برای تولید آهن و فولاد در این فهرست اولویت قرار گرفته است.